

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 21CoP/21/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8321203678
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 07. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Burešová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8321203678.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Burešovej a členov senátu JUDr. Moniky Juskovej a JUDr. Eduarda Valenčina, vo veci starostlivosti súdu o mal. I. R., nar. XX.XX.XXXX, N. R., nar. XX.XX.XXXX, deti bytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny R., deti rodičov I. G., nar. XX.X.XXXX, bytom W. XX, R., zastúpená JUDr. Tatianou Andrejcovou, advokátkou, so sídlom Laborecká 58, Humenné a N. R., nar. X.XX.XXXX, bytom Y. XX, R., zastúpený JUDr. Annou Drugdovou, advokátkou, Námestie slobody 25, Humenné, o návrhu matky na zvýšenie výživného, o odvolaní otca aj matky proti rozsudku Okresného súdu Humenné č.k. 10P/305/2021-55 zo dňa 25.2.2022 takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok a vracia vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom prvoinštančný súd rozhodol takto:

Súd mení rozsudok Okresného súdu Humenné č. 10P/141/2016 zo dňa 24.2.2017 v časti výšky výživného pre maloleté deti tak, že zvyšuje výživné pre maloletú I. R., nar. XX.XX.XXXX zo sumy 70 eur mesačne na sumu 100 eur mesačne a pre maloletého N. R., nar. XX.XX.XXXX zo sumy 70 eur mesačne na sumu 100 eur mesačne, ktoré je otec povinný platiť k rukám matky vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred od 1.8.2021.

V prevyšujúcej časti súd návrh matky na zvýšenie výživného zamietla.

Zaostalé výživné pre maloletého N. R. za obdobie od 1.8.2021 do 25.2.2022 vo výške 80 eur je otec povinný uhradiť do troch mesiacov od právoplatnosti tohto rozsudku.

2. Prvoinštančný súd tak rozhodol o ďalšom období, ktoré žiadala upraviť matka maloletých detí v pôvodnom návrhu na zvýšenie výživného za obdobie od 1.8.2021 do budúca na sumu 150 eur na každé dieťa.

3. Ako to vyplýva z obsahu spisu, pôvodne v konaní evidovanom na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 10P/33/2019 dňa 28.2.2019 matka maloletých detí podala návrh na zvýšenie výživného pre mal. deti I. a N. R., a to zo sumy 70 eur mesačne na sumu 150 eur mesačne na každé dieťa od podania návrhu, teda od 28.2.2019.

V tomto konaní bolo rozsudkom Okresného súdu Humenné č.k. 10P/33/2019-623, ktorý bol vyhlásený dňa 13.10.2021 a stal sa právoplatným dňa 16.11.2021, rozhodnuté o zmene pôvodného rozsudku Okresného súdu Humenné č.k. 10P/141/2016 zo dňa 24.2.2017 (pôvodný rozsudok o rozvode rodičov maloletých detí) v časti výšky výživného tak, že za obdobie od podania žaloby, teda sa zvýšilo výživné pre mal. I. zo sumy 70 eur na sumu 90 eur mesačne za obdobie od 28.2.2019 do 31.8.2020 a v ďalšom období od 1.9.2020 do 31.7.2021 na sumu 100 eur mesačne.

U mal. N. bolo zvýšené výživné za obdobie od 28.2.2019 do 31.7.2021 zo sumy 70 eur na sumu 90 eur mesačne. Prvoinštančný súd rozhodol o zaostalom výživnom, kde u mal. I. predstavovalo zaostalé výživné 571,86 eur a u mal. N. sumu 461,33 eur (suma opravená opravným uznesením) s tým, že otcovi

každý jeden dlh bol povolený splácať v mesačných splátkach po 20 eur. Zároveň bolo rozhodnuté, že zvýšenie výživného za obdobie od 28.2.2019 do 31.7.2021 na pôvodne žalovanú sumu matkou, t.j. na sumu 150 eur mesačne na každé dieťa sa zamietá.

4. Ďalšie obdobie uplatneného nároku na zvýšenie výživného, a to obdobie od 1.8.2021 prvoinštančný súd vylúčil na samostatné konanie a rozhodnutie.

5. Prvoinštančný súd vo svojom rozhodnutí, ktorým nárok na zvýšenie výživného tak, ako pôvodne žiadala matka, na sumu 150 eur za ďalšie obdobie, odôvodnil tým, že u mal. N. došlo k zmene pomerov od septembra 2021, kedy nastúpil na strednú školu, čo však bude posudzované pri určovaní výživného od 1.8.2021. Vo vzťahu k I. dôvod vylúčenia nároku na samostatné konanie na obdobie od 1.8.2021 prvoinštančným súdom bližšie odôvodnený nebol.

6. Preto predmetom ďalšieho konania bolo určiť, či v ďalšom posudzovanom období od 1.8.2021 na rozdiel od obdobia do 31.7.2021 existujú dôvody pre zvýšenie výživného na mal. deti z pôvodne určeného výživného v predchádzajúcom období; u I. zo sumy 100 eur na sumu podľa návrhu matky 150 eur a u mal. N. zo sumy 90 eur na sumu 150 eur podľa návrhu matky maloletého.

Prvoinštančný súd mal za preukázané, že o výške výživného naposledy bolo rozhodované rozsudkom Okresného súdu Humenné pod sp. zn. 10P/141/2016-141 zo dňa 24.2.2017, kedy bolo manželstvo rodičov maloletých detí rozvedené, deti boli zverené do osobnej starostlivosti matky a bolo určené výživné vo výške 70 eur mesačne na jedno dieťa. Rozsudkom Okresného súdu Humenné sp. zn. 10P/33/2019 zo dňa 6.10.2021 bolo výživné pre mal. I. zvýšené zo sumy 70 eur na sumu 90 eur od 28.2.2019 do 31.8.2020 a následne na sumu 100 eur od 1.9.2020 do 31.7.2021. Na mal. N. bolo zvýšené výživné od 28.2.2021 do 31.7.2021 na sumu 70 eur. Z dokladov a výpovede matky prvoinštančný súd zistil, že v čase rozhodovania prvoinštančného súdu je mal. I. študentkou tretieho ročníka gymnázia a mal. N. študuje prvý ročník strednej odbornej školy. Od poslednej úpravy výživného došlo k zmene pomerov na strane oboch maloletých detí, ktoré navštevujú strednú školu, túto skutočnosť súd už zohľadňoval pri určení výživného za obdobie do 31.7.2021. Prvoinštančný súd si osvojil náklady, ktoré vynakladá matka na mal. N. a mal. I., pričom ide o výdavky nielen na osobné potreby, štúdium, ale aj výdavky v súvislosti so zdravotným stavom dieťaťa. Navyše ďalší výdavok v priebehu konania matka uviedla výdavok na okuliare pre obe deti, na každé dieťa po 83,90 eur.

Matka zdokladovala svoje výdavky na domácnosť, osobné výdavky na telefón, ďalej výdavky na stravu, drogériu a ďalšie potreby domácnosti a prvoinštančný súd ustálil, že za obdobie od augusta 2021 do novembra 2021 matka mala priemerný mesačný zárobok v čistom 1.065,63 eur.

Podľa zistení prvoinštančného súdu, otec maloletých detí podnikal do 1.4.2020 na základe živnostenského oprávnenia. Od 1.4.2020 do 2.4.2023 má pozastavenú živnostenskú činnosť. Je evidovaný v evidencii uchádzačov o zamestnanie. V čase od 1.10.2020 do 31.3.2021 mu bola vyplácaná SOS dávka po 300 eur mesačne. V septembri 2021 mu bola priznaná dávka v hmotnej núdzi vo výške 67,80 eur, v októbri a novembri mu bola vyplatená táto dávka po 105,90 eur kvôli práceneschopnosti a od decembra 2021 je výška dávky v sume 67,80 eur mesačne. Podľa tvrdenia otca všetky výdavky zaňho hradia rodičia, vrátane výživného pre maloleté deti. Jeho rodičia sú dôchodcovia, jeho matka má príjem približne 380 eur mesačne a otec 400 eur mesačne. Aj v čase, keď otec mal. detí pracoval, mu rodičia finančne vypomáhali. Súd zistil, že otec maloletých detí žije sám v rodičovskom byte, kde má výdavky približne 150 eur a náklady na telefón 30 eur mesačne. Stravuje sa u rodičov. Jeho rodičia žijú v inom byte, kde náklady na bývanie majú 300 eur mesačne.

Prvoinštančný súd z výpovede otca zistil, že tento prestal podnikáť v dôsledku nepriaznivej pandemickej situácie, aby nemusel platiť náklady spojené so živnosťou. Následne sa mu pridružili zdravotné problémy. Navyše, prišiel o stálu klientelu.

Preto prvoinštančný súd dospel k záveru o dôvodnosti určiť výživné za ďalšie obdobie pre I. na 100 eur a pre N. na sumu 100 eur, pretože sú obaja stredoškólači a majú výdavky spojené najmä so štúdiom na zabezpečenie počítačovej techniky, platenie internetu z dôvodu online výučby.

Prvoinštančný súd pri určovaní výšky výživného vychádzal z minimálnej mzdy na strane otca. Ustálil, že zdravotné problémy u otca nie sú takého charakteru, že by mu bránili pokračovať v podnikateľskej činnosti a pokiaľ sa týka straty klientov a nepriaznivej pandemickej situácie, nič otcovi nebráni získať klientov späť. Prvoinštančný súd celkom neuveril tvrdeniu otca o tom, že mu na jeho živobytie prispievajú jeho rodičia, pretože sami by po odrátaní všetkých výdavkov tvrdených otcom zo sumy 140 eur, ktorá by mala postačovať na pokrytie potrieb jeho rodičov a otca maloletých detí, ani nepostačovala. Preto prvoinštančný súd vychádzal z príjmu vo výške minimálnej mzdy, ktorá v roku 2021 bola 508,44

eur mesačne a v roku 2022 vo výške 525,65 eur mesačne. Vychádzal aj z doporučených rozmedzí pri stanovovaní výšky výživného produkované Ministerstvom spravodlivosti Českej republiky. Preto považoval určenie výživného na jedno dieťa po 100 eur za dostatočné. Keďže aktuálne otec na mal. I. prispieva 100 eur, teda ďalej platí 100 eur, dlh na výživnom mu nevznikol žiaden. Na mal. N. mu vznikol dlh, ktorý je povinný uhradiť do 3 mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

7. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podala odvolanie matka maloletých detí. Žiadala, aby odvolací súd zmenil prvoinštančný rozsudok tak, že zvýši výživné pre mal. I. a pre mal. N. na sumu 150 eur mesačne u každého od 1.8.2021. Uviedla, že už v minulosti v konaní vedenom pod sp. zn. 10P/33/2019 odvolací Krajský súd v Prešove upriamil pozornosť na princíp potenciality príjmov osoby povinnej platiť výživné. V prejednávanej veci otec maloletých detí v minulosti požiadal o pozastavenie prevádzkovania živnosti v dôsledku pandemickej situácie, pre ktorú stratil klientov a neskôr mu boli zaslané po tom, čo bol zaevidovaný ako uchádzač v evidencii uchádzačov o zamestnanie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny aj aktuálne voľné miesta pre Humenné, avšak v danom odbore sa nezamestnal. Aktuálne sa otec bráni aj zdravotnými problémami. Matka zdravotné problémy otca maloletých detí namietala, poukázala na to, že otec aj po zastavení živnostenskej činnosti poskytuje služby maséra naďalej, a je ťažko uveriteľné tvrdenie otca, že mu uhrádzajú rodičia jeho životné potreby. Prvoinštančný súd pri určovaní príjmu otca vychádzal z minimálnej mzdy, hoci pôvodne zisťoval a oboznamoval sa s pracovnými ponukami pre masérov a výškou ponúkanej mzdy, ktorá bola vyššia, než minimálna mzda. Preto posudzovanie princípu potenciality zo strany súdu u otca bolo nesprávne. Jeho príjem ako rodiča, ktorý pracuje v svojom odbore ako masér s 25 ročnou praxou má základ pre určenie výživného na maloleté deti vyšší, než minimálna mzda, s poukazom aj na okolnosť, že otec má prerušenú živnostenskú činnosť.

8. K odvolaniu matky zaujal stanovisko Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v R., ktorý dospel k záveru, že prvoinštančný súd správne vyhodnotil skutkový stav veci a navrhol, aby odvolací súd rozsudok prvoinštančného súdu ako vecne správny potvrdil.

9. K vyjadreniu kolíznej opatrovníčky zaujala písomné stanovisko matka maloletých detí, ktorá nesúhlasila s prvoinštančným rozsudkom, keď súd mal zásadne vychádzať z príjmu, ktorý by povinný rodič dosahoval buď v pracovnom zaradení maséra s 25 ročnou praxou, alebo pri výkone živnosti - poskytovanie masérskych služieb, teda za základ na určenie rozsahu vyživovacej povinnosti by mal byť vzatý vyšší príjem ako minimálna mzda, aj keď ho rodič oficiálne nemá. Matka sa nestotožnila s prezentovaným názorom Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny a uviedla, že zárobky masérov živnostníkov sú nepomerne vyššie, ako zárobky zamestnancov, kde podľa Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny odhadujú podľa zverejnených pracovných ponúk takýto príjem v rozsahu 800 - 900 eur. Otec si počas prevádzkovania živnostenskej činnosti vybudoval dobré meno v meste R. a ako masér je vyhľadávaný a má širokú klientelu. Jeho náklady sú minimálne, keďže masíruje vo vlastných priestoroch. Spôsob vedenia účtovníctva otca maloletých detí a priznávania príjmov sleduje čo najnižšie odvodové a daňové povinnosti a čo najnižšie výživné. Masérske služby poskytuje aj po tom, čo prerušil svoju živnosť. Príjem matky je približne 1.000 eur, je zamestnaná na dlhšiu pracovnú dobu, pracuje 9,5 - 10 hodín denne, pretože po skončení pracovnej doby ešte upratuje minimálne hodinu, niekedy aj dlhšie, preto, aby sa jej plat zvýšil o 100 - 150 eur mesačne. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny mal spravodlivo posudzovať možnosti a schopnosti oboch rodičov, v takom prípade by výsledkom bol minimálne dvojnásobný príjem otca oproti matke. Matka považovala vyjadrenie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny za neobjektívne.

10. K odvolaniu matky a k vyjadreniu kolízneho opatrovníka zaujal písomné stanovisko otec maloletých detí. Uviedol, že nesúhlasí s dôvodmi, ktoré matka uviedla v odvolaní a navrhol, aby bolo jej odvolanie vyhodnotené ako nedôvodné. Vo vzťahu k stanovisku kolízneho opatrovníka otec uviedol, že ani kolízny opatrovník, rovnako, ako súd prvej inštancie, nevychádzal pri určovaní výživného dôsledne z materiálu, na ktorý sa odvolávajú, a to preto, že napriek preukázaniu, že otec je aktuálne v hmotnej núdzi, bolo určované výživné nie na dolnej hranici možného výživného podľa materiálu Ministerstva spravodlivosti Českej republiky, teda 81,35 eur alebo 84,10 eur, ak by zarábal aspoň minimálnu mzdu, ale bolo určované vyššie, čo nebolo žiadnym spôsobom zdôvodnené ani v rozsudku súdu, ani vo vyjadrení kolízneho opatrovníka.

11. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie otec maloletých detí. Namietal určenie výživného spôsobom tak, ako k tomu pristúpil prvoinštančný súd, keď vychádzal z minimálnej mzdy, ktorú by otec mohol dosahovať, ak by sa zamestnal. V priebehu konania bolo jednoznačne preukázané, že príjem otca predstavuje len dávka v hmotnej núdzi, ktorú poberá vo výške 67,80 eura a má zdravotné problémy, ktoré mu bránia v riadnom vykonávaní práce ako masér. Preto určená výška výživného nie je v možnostiach a schopnostiach na strane otca plniť v prospech maloletých detí. Otec neplánuje ostať bez práce, ale po ustálení zdravotného stavu sa plánuje vrátiť do pracovného procesu, aby mohol prispievať na výživu maloletých detí v budúcnosti vyššou sumou. Pri rozhodovaní je súd prvej inštancie povinný rozhodovať podľa skutočného zistenia stavu a okolností na strane povinného rodiča. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok prvoinštančného súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie alebo zmenil tak, že uloží otcovi povinnosť prispievať na výživu maloletých detí v nižšej sume ako určil súd prvej inštancie.

12. K odvolaniu otca zaujala písomné stanovisko matka maloletých detí. Uviedla, že taktiež namietala postup prvoinštančného súdu, ako to uviedol otec maloletých detí, avšak poukázala v podrobnostiach na svoje odvolanie, keď je potrebné pri ustálení výšky príjmu otca vychádzať z princípu potenciality. Prvoinštančný súd sa nevysporiadal so zistenými cenami masérskych služieb, oboznamoval sa s pracovnými ponukami pre masérov a výškou ponúkanej mzdy, pričom táto výška bola vyššia, ako minimálna mzda a napriek tomu však prvoinštančný súd vychádzal z minimálnej mzdy. Matka namietala zdravotné problémy otca maloletých detí. Otec preukázal také zdravotné problémy, pri ktorých pri správne nastavenej liečbe nie je dôvod na práceneschopnosť. Pokiaľ sa týka kožného ochorenia, týmto trpí od detstva a toto ochorenie nebráni výkonu práce. Žiadala, aby jej odvolaniu bolo vyhovené.

13. Odvolací súd v rámci kompetencií vyplývajúcich z ust. § 2 ods. 1 CMP, v spojení s § 34 CSP preskúmal napadnuté rozhodnutie prvoinštančného súdu podľa zásad uvedených v § 62 a nasl. CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario a zistil, že napadnutý rozsudok prvoinštančného súdu je potrebné zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

14. Napadnutým rozsudkom prvoinštančný súd rozhodol o uplatnenom nároku matky maloletých detí na zvýšenie výživného oproti predchádzajúcemu rozsudku č.k. 10P/141/2016 zo dňa 24.2.2017 zo sumy 70 eur na každé dieťa na sumu 150 eur mesačne od 28.2.2019.

Ide o konanie, ktoré má základ v procesnom predpise uvedenom v ust. § 121 CMP, kedy je možné rozhodnúť o rodičovských právach a povinnostiach a o výživnom na maloleté deti, ak dôjde k zmene pomerov. Súd musí vychádzať zo skutočného stavu veci, ktorý sa v sebe indikuje povinnosť súdu vyplývajúcu priamo z ust. § 36 CMP byť aktívny v zisťovaní skutočného stavu veci tak, aby okolnosti prípadu boli natoľko objasnené a správne, že by mohol prvoinštančný súd správne vo veci pri porovnaní zmeny pomerov rozhodnúť. Pritom je potrebné vychádzať z ust. § 62 ods. 4, 5 Zákona o rodine. Principiálne z hmotnoprávneho hľadiska sa vychádza z ust. § 78 ods. 1 Zákona o rodine, kedy dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery.

Zmena pomerov sa skúma potom v rámci intencií vyplývajúcich z ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine.

15. Prvoinštančný súd pôvodným rozsudkom vo veci samej, kde prerokoval návrh matky na zvýšenie výživného (konanie pred Okresným súdom Humenné pod sp. zn. 10P/33/2019) dospel k záveru, že návrh matky na zvýšenie výživného je dôvodný, a to u mal. I. v období od 28.2.2019 do 31.8.2020 zo sumy 70 eur na 90 eur a ďalej za obdobie od 1.9.2020 do 31.7.2021 na sumu 100 eur mesačne. Súd ďalej dospel k záveru, že aj u mal. N. je dôvod na zvýšenie výživného oproti predchádzajúcemu rozsudku, a to zo sumy 70 eur na 90 eur od 28.2.2019 do 31.7.2021.

16. Obdobie, ktoré začína dňom 1.8.2021 je obdobím, ktoré preskúmaval prvoinštančný súd v napadnutom rozsudku 10P/305/2021-55. V tomto rozsudku rozhodol prvoinštančný súd o zvýšení výživného na obe deti na obdobie od 1.8.2021 do budúca.

17. Pri rozhodovaní o výživnom za obdobie od 1.8.2021 do budúca prvoinštančný súd, ako to vyplýva z výroku napadnutého rozsudku a čiastočne aj z dôvodov uvedených v napadnutom rozsudku, porovnával pomery medzi aktuálnym obdobím od 1.8.2021 do budúca s pomermi, ktoré existovali na strane maloletých detí v čase rozhodovania prvoinštančného súdu v roku 2017 v konaní pod sp. zn. 10P/141/2016. Prvoinštančný súd však, vzhľadom na to, že matka žiadala určiť zvýšené výživné na

sumu 150 eur mesačne na každé dieťa od 28.2.2019 do budúca, „toto obdobie do budúca“ rozčlenil u mal. I. na 3 etapy a u mal. N. na dve etapy. Tým, že u mal. I. prvé dve etapy a u mal. N. prvú etapu skúmania zmeny pomerov považoval za dôvodnú, rozhodol tak v pôvodnom rozsudku, kde uzavrel zvýšenie výživného v čase „do budúca“ obdobím 31.7.2021 a zvýšením výživného. Teda dospel k záveru, že oproti skutočnému stavu zistenému v rozsudku sp. zn. 10P 141/2016 aktuálne od 28.2.2019 došlo k zmene pomerov.

18. Prvoinštančný súd podľa úvahy, ktorá ho viedla k vylúčeniu nároku na zvýšenie výživného za obdobie od 1.8.2021 do budúca zrejme mal zistené niektoré okolnosti, ktoré by mohli indikovať takú zmenu pomerov (nie je jasné, na koho strane), ktorá by mohla mať vplyv na výšku výživného na maloleté deti za ďalšie obdobie od 1.8.2021 do budúca.

19. Aj v takom prípade je potrebné pri rozhodovaní o výživnom od 1.8.2021 postupom podľa § 36 a § 35 CMP zabezpečiť si dostatočné dôkazy, ktoré by odôvodňovali skutočný stav veci spočívajúci vo výraznej zmene pomerov, ktorá výrazná zmena pomerov by mala vplyv na rozhodnutie o ďalšej výške vyživovacej povinnosti otca na maloleté deti. Tu však nie je potrebné sa zaoberať zmenou pomerov oproti obdobiu, ktoré konštatoval prvoinštančný rozsudok sp. zn. 10P/142/2016 zo dňa 24.2.2017 a súčasný stav, ale obdobie, ktoré právoplatne bolo uzavreté určením výživného na mal. I. vo výške 100 eur a na mal. N. vo výške 90 eur, ktoré sa končí 31.7.2021. Pri porovnaní pomerov účastníkov konania a maloletých detí a ich rodičov za obdobie predchádzajúce a za obdobie od 1.8.2021 môže súd dospieť k správne mu záveru odôvodňujúcemu buď zvýšené výživné v období od 1.8.2021, alebo ponechanie výživného na pôvodnej, doposiaľ rozhodnutej výške.

20. Na to, aby prvoinštančný súd mal dostatočne zistený skutkový stav, musí si zabezpečiť aktuálne doklady o pomeroch na strane maloletých detí a ich rodičov, vrátane dostupných informácií, ktoré bude z dôkazov, ktoré vyjdú najavo, považovať prvoinštančný súd za nevyhnutné pre posúdenie skutočného stavu veci.

21. Z napadnutého rozhodnutia prvoinštančného súdu porovnanie predchádzajúceho obdobia pre určenie výživného a aktuálneho obdobia od 1.8.2021 chýba a nie je možné objektívne zhodnotiť, ktoré okolnosti už pri určení výšky výživného boli zohľadnené v čase do 31.7.2021 a ktoré okolnosti sú nové, odôvodňujúce uvažovať o inej výške výživného, než do 31.7.2021.

22. V tejto súvislosti je potrebné vychádzať nielen zo súhlasného, resp. zhodného skutkového tvrdenia rodičov vo vzťahu k výdavkom na maloleté deti, ale odstrániť sporné položky namietané otcom maloletých detí v súvislosti s ich zdravotným stavom, podrobne skúmať možnosti a schopnosti otca maloletých detí, vychádzať z princípu potenciality otca maloletých detí, vzhľadom na zmenu pandemickej situácie a vzhľadom na to, že otec len tvrdil svoj nepriaznivý zdravotný stav, ktorý mu nedovoľuje podnikanie, pričom sa javí ako dôležité pre skutočný stav veci zistiť aj od príslušných ošetrovujúcich lekárov, či zdravotné problémy otca maloletých detí pretrvávajú dlhší čas, či boli tieto zdravotné problémy diagnostikované v čase začatia podnikania otca maloletých detí a akým spôsobom aktuálne obmedzujú otca maloletých detí zapojiť sa riadne do pracovného procesu v odbore masér, alebo pokračovať v živnostenskom oprávnení vykonávať masérske služby.

23. V priebehu predchádzajúceho obdobia do 31.7.2021, ale aj aktuálne od 1.8.2021 otec maloletých detí tvrdil, že pri uhrádzaní výdavkov mu značne pomáhajú jeho rodičia a ich finančné príspevky, ďalej úhrada starých rodičov výživného na maloleté deti, resp. príspevky otcovi detí na úhradu výživného a investovanie finančných zásob rodičov otca do úhrady potrieb otca maloletých detí. Javí sa nanajvýš vhodné, aby súd si zaobstaral informácie o majetkových pomeroch starých rodičov maloletých detí, najmä zabezpečil si doklady o ich príjmoch, resp. výške dôchodku, následne výdavkoch do domácnosti a aby boli vyzvaní na preukázanie súm, ktoré otcovi detí za obdobie od 1.8.2021 poskytli, z akého dôvodu. Pokiaľ bude nevyhnutné, nič nebráni prvoinštančnému súdu starých rodičov maloletých detí aj vypočúť.

24. Pri rozhodovaní o výške výživného tak, ako to bolo konštatované už v predchádzajúcom zrušujúcom rozhodnutí odvolacieho súdu vo veci 10P/33/2019, je potrebné vychádzať z princípu potenciality príjmu otca maloletých detí, a zistiť, aké opatrenia vykonal po uplynutí pandemických obmedzení na obnovu databázy svojich klientov, ktorým poskytuje masérske služby, či a akým spôsobom bol

dostatočne aktívny na zabezpečení, resp. udržaní klientely, ktorú si nadobudol v období pred pandémiou Covid 19.

25. Tu je potrebné uviesť, že pokiaľ aj sám Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny na pojednávaní dňa 25.2.2022 uviedol, že z pracovných ponúk v oblasti masér v poslednom období boli k dispozícii dve ponuky, je potrebné, aby bolo zistené, či táto ponuka bola otcovi prezentovaná, prečo otec túto ponuku neprijal a je potrebné preukázať, aký nástupný plat v týchto ponukách bol deklarovaný. Ako to vyplýva z vyjadrenia kolíznej opatrovníčky, išlo o zhruba 680 eur, čo pri porovnaní s minimálnou mzdou, z ktorej vychádzal prvoinštančný súd pri určení výživného, je suma vyššia (minimálna mzda v roku 2021 508,44 eur, v roku 2022 525,65 eur). Aj uvedená okolnosť svedčí o tom, že pokiaľ by len pandemická situácia a nedostatok klientely bol príčinou prerušenia živnostenskej činnosti otca, pri nástupnom plate približne 680 eur by otec mal podstatne vyšší príjem, než ako to predpokladal prvoinštančný súd pri určení základu pre výpočet výživného a mohol by na maloleté deti prispievať vyššou, než prvoinštančným súdom ustálenou sumou.

26. Tieto okolnosti, vzhľadom na nedostatočne zistený skutočný stav veci, zo strany prvoinštančného súdu ostali neobjasnené, prvoinštančný súd preto nemal dostatočné informácie na to, aby mohol rozhodnúť o výške výživného zo strany otca na mal. deti za obdobie od 1.8.2021 do budúca.

27. Keďže prvoinštančný súd nedostatočne zistil skutočný stav veci, tento nedostatok nie je možné napraviť v odvolacom konaní, neostávalo odvolaciemu súdu nič iné ako podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP napadnutý rozsudok prvoinštančného súdu zrušiť a vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

28. Úlohou prvoinštančného súdu okrem toho, že súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu, je vykonať dokazovanie v naznačenom smere, zistiť skutočný stav veci, porovnať zmenu pomerov, ktorá musí mať zásadný charakter oproti obdobiu do 31.7.2021 s obdobím od 1.8.2021, vyhodnotiť potencialitu otca maloletých detí pri zabezpečení finančných prostriedkov vlastnou prácou, a následne vo veci opätovne rozhodnúť.

29. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.